

Несподіваний ракурс

Чорнобиль - адреса екстремального туризму

В И ПАМ'ЯТАЄТЕ, коли було скинуто атомні бомби на японські міста Хіросіму та Нагасаки? Світ завмер від жаху, болю, співчуття. Але минав час, і з'явилося нове віяння — мало не весь світ хотів потрапити в Хіросіму та Нагасаки, щоб на власні очі побачити зруйновані квартали, пам'ятники загиблим, маленьких дітей, що в день трагедії завжди приходять до цих пам'ятників з білими паперовими птахами символом надії та миру.

Чи не те ж саме діється сьогодні з Чорнобилем. Після планетарної аварії, яка стала трагедією не тільки для України, а й для багатьох довколишніх країн, минуло 16 років. Вже забутий первісний страх перед радіаційною хмарою, перед хворобами, які пророкували медики не лише наші, а й зарубіжні. Громадяни світу сьогодні, як це не парадоксально звучить, хочуть побувати на місці трагедії, побачити, почути, як це було, що залишилось від Чорнобильської атомної, як живе саркофаг, як живе всесвітньо відоме місто атомщиків — Славутич, побудоване замість білосніжної Прип'яті, яка тепер стоїть жажливим пам'ятником тій трагедії, яка розвалюється на очах, заростає ліщиною та бур'янами.

Паломництво. Що стосується Чорнобиля і Славутича, то іншого слова і не добереш. Це не просто туризм, екскурсія. Бо яка ж то екскурсія до місця планетарної трагедії? Це саме паломництво, поклоніння героям, які тієї ночі 26 квітня 1986 року врятували світ. І, врешті, це зрозуміле людське бажання побачити, що ж там і справді трапилось, і чи не загрожує сьогодні людству вже закритий Чорнобиль, саркофаг. А в саркофагу, до речі, кипить, булькає, сердиться понад 200 тонн ядерного палива.

У новому тисячолітті індустрія туризму стане однією з розвинутих у світі по кількості отриманого прибутку і людей, зайнятих у цьому бізнесі. Туризм сприяє швидкому розвитку великої кількості малих підприємств, причому настільки швидкому, що з

• Сосна, обпалена жаром зруйнованого четвертого реактора тієї незабутньої ночі 26 квітня 1986 року.

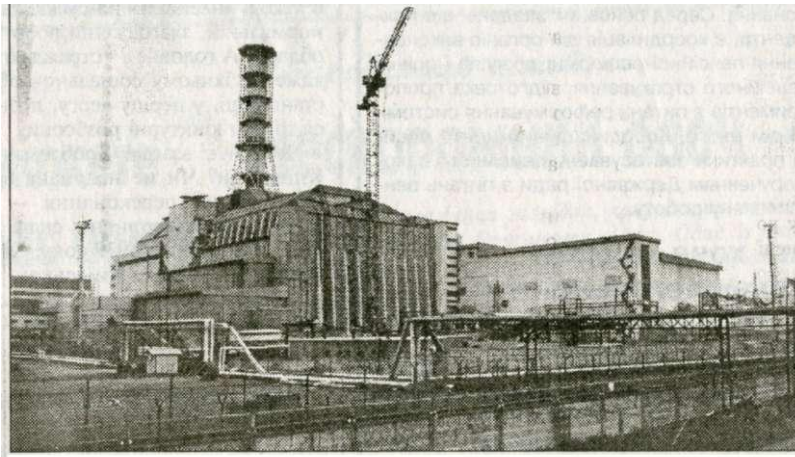
— Ні. Я нічого не боюся. Адаже люди тут працюють. Працюють вже протягом 16 років і нехай вони не зовсім здорові, але живі. І мене страшенно цікавить, як тут все відбувається, який вигляд має «Укриття», чим воно загрожує людству в майбутньому. Я сфотографувала об'єкт, і мені знадобиться принаймні 100 фотографій його, щоб роздати всім своїм родичам і знайомим.

А у вас в Америці багато хто хотів би побувати тут?

Ви знаєте, багато. Гострота небезпеки минула. Тепер залишилась гострота цікавості. І я думаю, що туризм, і тут Джоан повторила обране мною слово для визначення туризму до чорнобильської зони паломництво, і паломництво буде розвиватися довкола цієї зони. І це не просто цікавість. Це пересто-

нітрацією підприємства «Чорнобильська АЕС». Досягнута домовленість про проведення спільної діяльності у сфері організації відвідання Чорнобильської АЕС і зони відчуження.

З метою активізації дій по освоєнню діяльності, пов'язаної з екстремальним туризмом в чорнобильському регіоні, було прийнято рішення про необхідність створення громадської організації «Координаційна рада по розвитку регіону через розвиток туризму». Завданням ради є розробка і реалізація стратегії і розвитку даного виду бізнесу. Створення подібної громадської організації дозволить об'єднати структури, що готові і здатні надавати послуги гостям міста, забезпечуючи високий рівень сервісу. Буде організовано також випуск рекламних роликів,

• Об'єкт «Укриття».

Фото Л. ДОБРОВОЛЬСЬКОГО.

всесвітньому змаганні. Туристичні агентства, малі підприємства, представники керівних структур мають об'єднатися для розвитку своїх регіонів з метою створення продукту, який зможе привабити найбільшу кількість туристів. Саме це відбувається нині у Чорнобилі, у Славутичі, у всій 30-кілометровій зоні, куди входить і закрита ЧАЕС, і об'єкт «Укриття». Якщо спочатку був лише страх перед самим словом «Чорнобиль», то тепер з'явилась цікавість, з'явилось бажання на власні очі все побачити. Досить сказати, що лише в минулому році 30-кілометрову зону, об'єкт «Укриття», а також Славутич відвідало до двох тисяч чоловік. І це не лише спеціалісти в галузі атомної енергетики, радіології, екології, медицини, а й люди, які виявляють інтерес до таких унікальних об'єктів, як «Укриття», виявляють інтерес до живої природи, взагалі світу у зоні відчуження.

Минулого літа мені довелося побувати в районі Чорнобильської атомної з однією із численних делегацій. Нас провезли довкола закритих блоків, а потім, за бажанням гостей, автобуси попрямували до «Укриття». З допомогою перекладача я розговорила з однією жінкою, яка працює у Мічиганському центрі атомної енергетики. Звуть її Джоан Стоїнг. Вона з цікавістю ходила довкола «Укриття», розпитувала щось у гіда, навіть взяла камінчика із землі, стебло напівзасохлого полину, бо літо було жарким. І все це обережно поклала у свою сумочку.

— Джоан, звідки у вас такий інтерес до станції, до «Укриття»? Ви не боїтесь, що тут підвищена радіація?

ді врятували якщо не щали світ, то принаймні чималу його частку. Ось чому ми хочемо сьогодні поїхати ще до пам'ятника героям-пожежним, що у Чорнобилі.

До пам'ятника ми і справді поїхали. Зворушливо було дивитись, як члени делегації, які не розраховували на відвідування пам'ятника, у них не було квітів, але кожен біля підніжжя залишав якусь дрібничку, запальничку, ножика. Одна жінка із сльозами на очах стягнула із шнур шарфа і також поклала його до ніг тих, хто загинув тієї страшної ночі 26 квітня 1986 року. А потім поїхали і до сосни, тієї ж таки ночі спаленої атомним подихом, до сосни, яка ще довго буде одним з довколашніх пам'ятників чорнобильської трагедії.

Цікаво, що туристи хочуть бачити не лише Чорнобильську атомну, а й нове місто, де живуть працівники станції, працівники «Укриття», — Славутич. Це унікальне місто, центр міжнародної співпраці в галузі чорнобильських проблем. Це місто, яке достойно представляє себе і привертає чималу кількість гостей, забезпечуючи для них всі необхідні умови.

У зв'язку з виводом з експлуатації Чорнобильської атомної, з'явилась можливість продавати унікальну послугу для наших та зарубіжних туристів — екскурсії по маршруту: 30-кілометрова зона, ЧАЕС, Славутич, Чернігів. Очевидно, пізніше до цього переліку буде приєднана і столиця України. Вже законодавчо визначено параметри подібної послуги між адміністрацією міста Славутича, адміністрацією зони відчуження і адмі-

Як показало

життя, Чорнобильська АЕС, об'єкт «Укриття»; вся 30-кілометрова зона, місто Славутич ще довго будуть концентрувати довкола себе увагу громадськості, вчених, спеціалістів. А це, в свою чергу, спонукатиме адміністрацію Славутича, ЧАЕС, зони відчуження активно підтримувати розвиток туризму у чорнобильською лаву тичькому регіоні.

...І вже не будуть дороги від Києва до Славутича, від Києва

до Чорнобиля схожими на пустелю. По них, особливо навесні, влітку та восени один за одним мчатимуть автобуси, автомашини з тими, хто захоче на власні очі побачити місце колишньої планетарної трагедії. Побачити, щоб вклонитися героям, побачити, щоб більше не повторити помилок.

І насамкінець. Відвідання ЧАЕС, огляд об'єкта «Саркофаг», знайомство з містом - ♦ привидом». Прип'ять і вічною стоянкою заражених радіацією транспортних засобів, зустрічі з самоселами зони відчуження. Все це входить до програми одноденного туру по місцях Чорнобильської катастрофи, яку пропонує вченим, фахівцям і тим, хто просто цим цікавиться, київська туристична фірма «САМ». До комплексу послуг входять також брифінг, який проводить фахівець урядового агентства «Чорнобильінтерінформ» партнер турфірми «САМ», і обід з гарантованою якістю їжі». Для повноти вражень організатори туру пропонують бажаним відвідати після повернення в Київ Музей Чорнобиля.

Одноденна поїздка, під час якої чорнобильський гість отримує повний обсяг інформації про катастрофу, сьогоднішня і майбутня зони та її об'єктів, обійдеться одному екстремалу в 193 долари. Така ж подорож, але з ночівлею в Чорнобилі в Будинку іноземного фахівця і сніданком наступного ранку коштуватиме на 75-80 у.о. дорожче. Фірма гарантує якість обслуговування можна вірити.

О. ДЕЙНЕКО.